

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor, anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“ Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oră
12 bani, a treia-oră 10 bani.

Un răsunet la deputațiunea țării trimisă la Viena.

— De vorbă cu delegați. —

Un redactor al marelui ziar vienez „Reichpost“ a avut într-o vedere cu mai mulți membri din deputațiunea care s'a prezentat în 2 Sept. n. c. în fața Monarhalut, între ei și cu domnul Dr. Aurel Vlad și Nicolae Ivan, vice-presidenții comitetului național român dela noi și reprezentanți ai poporului român în deputațiune cari au făcut apoi, în fața redactorului, declarațiile următoare asupra situațiunii:

Domnul Dr. Aurel Vlad a spus că: Ținuta soldaților noștri în cea mai mare luptă a istoriei lumii a dovedit, că tronul și patriă pot să se razime pe credința poporului român. Toată neîncrederea, care va fi avut loc, a fost aplanată prin sângele vărsat cu credință al fiilor noștri. Urmarea războiului lumii trebuie să fie un timp de încredere, de înțelegere reciprocă. Ideile lui Francisc Deák trebuie să servească de îndreptare și la rezolvarea chestiei de naționalitate în Ungaria. Tăria statului o formează popoarele mulțumite, și serbarea de acum a armoniei înălțătoare de întmi va dăinui și va trebui să dănuiească în mod binefăcător pentru toate vremile.

Domnul Nicolae Ivan apoi, — asesor consistorial, — s'a pronunțat astfel:

»Amintiri vechi istorice ne leagă pe noi, Români, de Viena. Prezentarea noastră de acum la poalele tronului nu mai poate apărea însă ca demonstrațiune, ca la alte ocaziuni, începând dela prezentarea jalbei intitulată „Supplex libellus Walachorum“ din anul 1792. Astăzi se prezintă Români în fața supremului Domn, ca în fața celui mai nobil binefăcător al lor, cu cooperarea și aprobarea ministrului president al Ungariei, ca cetățeni credincioși ungari de naționalitate română, trimiși de conaționalii lor, din partea comitatelor în cari trăiesc, pentru a oferi dovada, că ei în bine și în rău s'în

cu credință la casa domnițoare, că-și dau sânge și avere pentru existența monarhiei, și că toate le fac pentru a lumina poporul că e în interesul culturii și al civilizației de a-și ține pe dușmanii noștri al tuturor, pe Ruși, de parte de granițele noastre. Neîncrederea, care durere, a făcut mari rupturi a dispărut în urma războiului și se va naște o Ungarie cu naționalități satisfăcute, o țară unită și de neînvinși, în care fiecare cetățean la parte la conducerea ei și se simte bine.

Suntem pătrunși de tot de vremile mari în care ne aflăm. Din ziua primă a mobilizării până astăzi noi, Românii ungari, ne-am făcut datorința față de patrie pe câmpurile de luptă cu bucurie însuflețită și suntem mândri, că cu sângele fiilor noștri am putut dovedi de nou dinastiei și monarhiei probata credință română. Partidul național român, în înțelegere cu înaltul cler român, și-a ținut de datorință a pune la o parte sub durata războiului întreaga lucrare politică și a-și pune toate puterile, toate jertfele, fără restrângere, fără condiție la dispoziția tronului și a patriei.

N'am pretins nimic pentru aceasta și ar fi lucru necuviincios a face afaceri politice din convingerile noastre. Avem încredere, că guvernul ungar, condus de un om plin de considerații, ca contele Tisza, va fi gata să împlinească dorințele românilor loiale, în cadrele idelii de stat maghiar. Dorințele acestea sunt cunoscute ministrului-pretident, contelei Tisza, și în scrisoarea pe care a adresat-o Mitropolitului Meșianu, a pus deja în vedere parțială împlinire a acestor dorințe, cari se referă mai ales la școală și la biserică, dar și la o altă împărțire a cercurilor electorale, mai dreaptă pentru validitatea drepturilor politice ale Românilor din Ungaria. Noi Românii, vom contribui sigur, la aceasta operă mare a înțelegerii, care va da monarhiei după războiu, puterea de a duce la bun sfârșit vindicarea ranelor celor multe. Ce binecuvântare ar fi aceasta pentru noi toți! Se poate, că aceste zile din Viena au să formeze zorile unui nou viitor.

Un drapel românesc pe forturile Ivangorodului.

Cetim în „Universul“ din București.

În comunicatul statului major austro-ungar, prin care se arată căderea Ivangorodului, se spunea că această cetate a fost cucerită numai de către regimentele românești din Transilvania, cari prin atacuri nemăvăzute în timpul acestui războiu, au scos pe dușman din puternicele forturi.

Se arată chiar că regimentul 64 din Orăștie și părți din regimentul din Brașov, au luptat cu o vitejie extraordinară.

Printr-o scrisoare ce ne-a sosit ieri din Brașov, ni se comunică un fapt foarte interesant și care merită să fie dat cetitorilor.

Un batalion din Brașov, compus din rezerviști români, plecând acum câteva luni pe câmpul de luptă, societatea femeilor române din localitatea a predat batalionului un drapel tricolor românesc.

În toate luptele ce s-au dat, acest drapel a fost apărat cu sfințenie de soldați și ofițeri, și la toate atacurile drapelul era purtat în fruntea batalionului.

Când s'a dat asaltul general asupra Ivangorodului, batalionul acesta a avut însărcinarea să atace cu batoneta cel mai puternic fort al cetății.

Pe când regimentele celelalte înaintau greu din cauza focului inamicului batalionul din Brașov, cu drapelul românesc în frunte, înainta dispreguind moartea.

După o scurtă împotrivire Rușii s'au retras din fort, iar rezerviștii români l'au ocupat.

Sublocot. Victor Tancu și Stetan Vișdugan au luat atunci drapelul românesc și l'au înfipt pe cușolele fortului.

Prmul drapel care a fost înfipt pe întăriturile cetății a fost drapelul românesc, al batalionului din Brașov.

DEPEȘI.

Concentrarea scutiților în Bulgaria

Sofia. — Ministrul de războiu a hotărât concentrarea tuturor scutiților și reformărilor apți pentru serviciul militar, pentru începutul lui Septembrie v.

În cercurile militare se zice că această concentrare e în legătură cu ocuparea teritoriilor date de Turcia, prin convențiunea încheiată.

Nota Germaniei către România.

Paris. — Ziarul „Echo de Paris“ anunță: Ambasadorul Germaniei la București, von Busche, a predat în numele guvernului său prim-ministrului Brătianu o notă, care e ținută de altminteri într'un ton amical și tinde la împietirea chestiunii trecerii munților.

Serbia se pregătește de o nouă ofensivă austro-ungară.

Niș. — Marele cartier de presă sârb desminte știrea provenită din Sofia, conform căreia Serbia ar fi trimis trupe la granița bulgară. Adevărata stare de lucruri însă e că Sârbii au luat la Du. are unele dispoziții militare, deoarece se așteaptă la o nouă ofensivă peste Dunăre a trupelor nemțești și austro-ungare.

Germania declară războiu Italiei?

București. — „Ruskoje Slovo“ anunță: Guvernul german l-a adus la cunoștință Italiei prin Elveția, că îndată ce trupele italiene vor începe o luptă în contra Dardanelelor Germania îl va declara războiu.

Trupe grecești la granițele Bulgariei.

Berlin. — Ziarului „Echo de Bulgarie“ i-se comunică din Niș:

Din Salonic au pornit mari trupe grecești spre granițele dinspre Bulgaria, pentru ca să ocupe unele poziții strategice mai însemnate de acolo.

Oficiul sârb „Samouprava“ asupra situației.

București. — Ziarul oficial sârb „Samouprava“ scrie:

„Cea din urmă clipă ce mai rămâne popoarelor balcanice pentru înțelegerea și reunitărea puterilor lor pentru liberare, va veni în curând. Acum ele

vor dovedi, dacă sunt vrednice să trăiască în libertate, sau să trăiască și să moară sub jug străin. Serbia și-a ales de mult drumul său; ea e gata să facă cele mai mari jertfe pentru o înțelegere balcanică, care poate fi singura garanție, a unei vieți libere și fertile, precum și a culturii și a unui viitor strălucit în Balcani. Ea își îndeplinește datoria cu însuflețire până la sfârșit. Și celelalte state balcanice trebuie să ia o hotărâre, de care atârna viata lor în viitor“.

Bulgaria va câștiga Macedonia cu armele sale.

Viena. — „Südslavische Correspondenz“ anunță din Sofia: „Narodni Prava“, organul guvernului bulgar publică un comunicat despre situație, care a făcut mare șomot și a fost citit în toate cercurile politice. Textul comunicatului e următorul:

„Când toate mijloacele de înțelegere pe cale pașnică rămân fără rezultat, statul, care dorește să trăiască cu dreptul său de a hotărâ singur asupra sa, trebuie să se întoarcă la armă. Pentru bulgari devine tot mai lămurit că foștii aliați cu nici un preț nu voesc să înceteze de a mai ține în robie nenorocita Macedonia, câtă vreme puterea Bulgariei nu se va pune în mișcare. Guvernului, care a sfârșit toate mijloacele, chiar cerind ajutorul nemijlocit al împărtitei înțelegeri în interesul înfrăgebării unei înțelegeri între statele balcanice, nu-i rămâne altceva decât să caute mijloace și mai tari pentru realizarea dorințelor naționale bulgare, pentru cari au murit mii și mii.“

La Riga se fac pregătiri pentru o luptă hotărâtoare.

Lugano. — După „Corriere della Sera“ Germanii se prepară în mod serios pentru o luptă hotărâtoare. În provinciile baltice se fac mari concentrări de trupe. Probabil că în aceste ținuturi se va da lupta.

Generalul francez Joffre în Italia.

Lugano. — Agenția Stefani anunță că generalul Joffre a sosit în Italia pentru a face o vizită regelui și generalului Cadorna. Regele Victor Emanuel foarte vesel pentru vizita asta, a distins pe generalul Joffre cu marea cruce a ordinului militar Savoia. Joffre a zăbovit două zile la comandamentul suprem și a cercetat cu acest prilej câteva părți mai însemnate ale câmpului de luptă.

Generalul Joffre a întors vizita ce i-o făcuse subșeful statului major general italian, Porro, în Franța, și va fi avut de scop începerea unei noi acțiuni de războiu în același timp pe ambele fronturi.

Aliații prepară atac mare pe frontul din apus.

Basel. — Corespondentului din Paris al ziarului rusesc „Novoie Vremia“ i-s-a declarat din loc sigur, că aliații vor începe în curând o puternică ofensivă pe frontul din Franța.

Gazetăria engleză despre lupta Rușilor.

Roma. — Se află din Londra, că gazetăria engleză își arată din nou încrederea în armata Rusiei, a cărei meșteșug a fost a atrage pe Germanii în lă-

untru imperiului, unde nu să găsește nimic, de vreme ce Rușii retrăgându-se au nimic și ars totul. Astfel statul major rus a urmat meșteșugul dela 1812 de a face pustiu înaintea inamicului, care trebuie să-și aducă proviziunile pe o cale tot mai lungă, încât are nevoie de 50 de trenuri zilnic, pe niște linii nesigure, cari trebuiesc păzite de trupe numeroase, având la dispozițiune în totdeauna aproape 2000 tunuri de calibru diferite, dela 200—400 mm.

D. Balfour despre flota engleză.

Lyon. D. Balfour scrie unui ziarist din Franța, că până acum n'a reușit nici planul guvernului german, nici a societății vapoarelor, deoarece n'au avut nici o învingere pe mare.

Flota de războiu engleză e acum mai puternică, de cum era acum 13 luni și nu e nici o pricină a presupune, că vre-un fapt neprevăzut ar putea opri înaintarea ei. Submarinele germane n'au izbutit să slăbească întru nimic flota comercială engleză,

Declarațiile președintelui Dumei.

Budapesta. — „Vossische Zeitung“ anunță următoarele: Președintele Dumei d. Rodzianko a declarat că nu are nici o îndoielă cu privire la învingerea Rusiei. D-sa a desmințit zvonul după care Rusia ar fi făcut propuneri pentru pace

Nu am fost așa de bine pregătiți ca Germania, a zis d. Rodzianko și e cu putință să luptăm 5 sau 10 ani. Se poate întâmpla să evacuem (golim) Petrogradul și să ne retragem dincolo de Ural. Suedia ne poate ataca dacă voaște. Noi vom continua lupta. Avem 12 milioane de soldați, cari vor lupta până la ultima picătură, de sânge cât timp dușmanul se va mai putea afla pe pământul Rusiei.

Rușii se retrag mereu.

Budapesta, 7 Septembrie. Armata Böhm-Ermoli a bătut eri pe dușman la Podkamien și la Radziwilow. Armata a atacat pe întreg frontul, lat de 40 klm. și întărit bine cu șanțuri și în lupte grele ajungând în cele din urmă să lupte cu patul puștii, a luat dela dușman castelul dela Podkamien, înălțimea Makutra, întărită în formă de casă cu ștoc. la sud dela Brody, pozițiile de lângă Radziwilow și numeroase alte puncte de sprijin apărate cu îndârjire. Lupta a durat în unele puncte singuratic pe până azi dimineată. Dușmanul a fost în tot locul respins și în unele locuri a părăsit în fugă câmpul de luptă. Trupele noastre îl urmăresc. Până eri seară au fost transportați mai mult de 3000 prizonieri,

În Galiția-occidentală armata Bothmer a avut să respingă puternice ieșiri dușmane, în timp ce atacurile rusești contra frontului Pflanzer mai slăbiră.

La granița Basarabiei dușmanul s'a retras în pozițiile lui mai depărtate. La Novoseltca o baterie rusă a bombardat o măierishte care se află pe teritoriu românesc.

În Wolhynia ziua a trecut relativ în liniște. Pe cursul Iastoldiei trupele noastre au avut din nou succese locale.

Italienii respinși.

Atacul așteptat de noi din partea dușmanului în Regiunea Kreuzbergsattel, a și urmat, eri dimineată, vre-o cinci batalioane, cari se țin de diferite brigade italiene, an îndreptat un atac con-

tra pozițiilor noastre de munte, ce se află între *Burstall* și *Pfannspitze*. Atacul acesta însă în tot locul l'am respins. Dușmanul a pierdut cel puțin o mie de oameni.

De altcum pe teritoriul de graniță dela *Tirol* și anume pe frontul *Dolomiti* și pe sectorul *Lavarone-Folgaria*, au decurs lupte obicinuite de artilerie. De cele mai multe ori ținta de preferință a artileriei dușmane sunt casele societăților alpine. Acestui soi de activitate a căzut eri și casa Madron din ținutul *Adamello*.

Pe frontul din *Carintia* și cel dela litoral nu s'a petrecut evenimente mai însemnate. — General *Höfer*.

Cum ar putea puterile centrale să silească Rusia la pace?

Zürich. — Colonelul Feyler publică în ziarul francez „Journal“ un articol sub acest titlu interesant: „Cum va putea fi conștințată Rusia la pace?“ Cronicarul militar răspunde la această întrebare, că lucrul acesta ar fi cu putință numai dacă s'ar întâmpla una din cele trei fapte mai jos arătate:

1. Dacă armata rusească dela Bug, Lemberg, Brest-Litovsk, Niemen, Grodno și Kovno ar putea fi înconjurată de armatele aliate;

2. În cazul când la a doua linie rusească la Bug și Niemen s'ar putea da o luptă hotărâtoare.

3. Dacă armata rusească ar fi fugărită până ce se va retrage în Asia.

Prima eventualitate a trecut, dar n'a fost decisivă, căci armatele rusești nu sunt nimicite. A doua este în desfășurare dar nu încheiată încă. Dacă și aceasta va trece, atunci numai a treia poate duce la rezultat: acțiunea începută de armatele aliate cari vor să lovească în inima Rusiei.

O nouă propunere făcută României.

București. — Guvernul rusesc a prezentat prin ambasadorul său din București o nouă propunere Regelui României cu scopul ca să înduplece regatul român la părăsirea neutralității. Noua propunere rusească pune la vedere în măsură cea mai largă împlinirea dorințelor românești privitor la Basarabia. Afară de aceasta guvernul rusesc mai promite să întrevină cu toată greutatea sa la guvernul din Roma, ca la regularizarea chestiunii albaneze să se împlinească dorințele românilor din Albania. După cum se anunță din Roma, ministrul de externe Sonnino l'a chemat la sine pe ministrul României, prințul Ghica, cu care a tratat timp îndelungat, fiind de față și ambasadorul Rusiei. Cercurile din București privesc însă situația militară a Rusiei atât de rea, încât nu cred, că guvernul român, ascultând de promisiunile ademenitoare și-ar schimba ținuta de până acum. Singur numai evenimentele la Dardanele ar putea îndupleca România să-și schimbe atitudinea.

Lupta între grăniceri și contrabandiști.

Sinala. — La frontiera spre Transilvania, pe muntele „Bolboci“ o ceată de peste 60 contrabandiști surprinși de grănicerii români, au tras focuri de arme asupra acestora. Grănicerii răspunzând și ei, se încinse o luptă al cărei rezultat până azi nu se cunoaște.

Nota României către puterile centrale.

München. — „N. M. Nachrichten“ publică următoarea știre a Agenției Reuter, dată din Amsterdam: În declarația pe care a dat-o România puterilor cen-

trale în afacerea transitului de munițiune pentru Turcia se spune că guvernul român dorește să păstreze o strictă neutralitate și aceasta mai cu seamă în urma faptului că între Turcia și Italia a izbucnit războiul, iar România stă în raporturi de prietenie cu Italia.

„Frankfurter Zeitung“ despre situația României.

Viena. — Ziarul „Zeit“ reproduce următoarele după „Frankfurter Zeitung“:

La frontiera sârbo-bulgară, Sârbii su înoit în grabă toate punctele întărite. Cea mai nouă cerere a împătritei înțelegeri, România a respins-o cu declarația că liniile de apărare ungare sunt atât de puternice, încât o ofensivă apare aproape imposibilă, în schimb însă, România este o țară deschisă.

O biruință germană în Franța.

Berlin, 9 Septembrie. — Se comunică dela marele cartier principal:

Pe frontul occidental: În Argoni regimentele noastre din Württemberg și Lorena au năvălit ieri la atac la nord-est de Vienne de Chateau. Infanteria noastră ce pornise la atac, sprijinită de artilerie a ocupat pozițiunile dușmane și mai multe puncte de razim, pe un front de peste două kilometri larg și 3—500 paș adâncime. Printre pozițiunile ocupate e și fortificația Marie Therese, des amintită de Francezi. Am făcut prizonieri 30 ofițeri și 1999 soldați, am capturat 48 mitraliere, 58 svârlițoare de bombe, un tun revolver. În noaptea spre ziua de ieri am aruncat multe boambe explosive și incendiatoare asupra clădirilor, porturilor și regiunii dela Londra. Efectul a fost multămitor. Baloanele noastre, cu toate că s'a pușcat cu violență împotriva lor, s'au întors neatinse. Flota de aeroplane germane au atacat Nancy.

Lupte de artilerie în Bucovina.

Cernăuți. — În Cernăuți s'a auzit iarăși trei zile de arândul bubuiturii tunurilor. Rușii au atacat în mai multe rânduri pozițiunile noastre în Bucovina nordoccidentală și la frontiera Basarabiei, dar toate încercările lor au fost zadarnice. Mai cu seamă artileria noastră grea a pricinuit grele pierderi Rușilor și i-a silit ca să se retragă în pozițiunile lor anterioare.

Răspunsul Serbiei.

Niș. — Biroul de presă sârbesc publică următorul comunicat oficial:

Răspunsul care îl va da guvernul sârbesc puterilor împătritei înțelegeri, e deja gata și trimiterea lui se va face în curând.

Mari transporturi de munițiuni pentru Serbia.

Salonic. — În zilele din urmă au sosit în portul de lângă Salonic mari cantități de munițiune pentru Serbia, așa că toate magazinele pentru munițiune din port s'au umplut. Guvernul sârbesc pentru ca să grăbească descărcarea a trimis la Salonic numeroase vagoane. O comisiune sârbească e însărcinată cu primirea munițiunii.

România s'a înțeles cu împătrita înțelegeri?

Viena. — „Neue Tiroler Stimmen“ anunță din București: Contra tuturor desmințirilor trebuie păstrată convingerea, că primul ministru Brătianu s'a înțeles deja cu împătrita înțelegeri.

România n'are intențiuni agresive față de Serbia.

București. — „Agenția Română“ autorizată dela loc competent declară că știrea, că măsurile luate dealungul graniței s'ar îndrepta

Impotriva Serbiei, nu corespunde adevărului. De România stă departe gândul de a o ataca pe Serbia.

Ceatalgea fortificată.

Roma. — Se află din Sofia că s'au făcut lucrări de întărire la Ceatalgea pentru care s'au întrebuințat 150.000 locuitori.

Coasta Asiei mici închisă de Francezi.

Roma. — Se află din Paris că guvernul francez a proclamat închiderea coastelor Asiei-mici dela insula Samos până la frontiera Egiptului.

Țarul a luat conducerea armatelor sale.

Copenhaga. — Țarul Nicolae a trimis ieri următoarea telegramă prezidentului Poincaré:

— Punându-mă în fruntea armatelor mele simt dorința sufletească să-mi exprim dorința ce o nutresc pentru mărirea Franței și biruința armatei sale glorioase.

Președintele Poincaré a răspuns în următoarea telegramă:

— Știu, că Maj. Voastră luând în persoană conducerea armatelor Voastre viteze doriți să urmați până la biruință războiul impus națiunilor aliate. Vă trimit, în numele Franței, dorințele noastre cele mai intime.

Generalissimul Nicolae Nicolaevici a fost dat jos din slujba lui.

— Insuși Țarul ia conducerea armatei rusești. —

Țarul pleacă pe câmpul de luptă.

Petrograd. — Țarul a dat cu datul de 5 Septembrie ca să armata sa următorul ordin de zi.

Am luat astăzi comanda peste toate armatele mele cari luptă pe uscat și pe mare. Cu creștință tare în ajutorul lui Dumnezeu și cu speranța neclintită în biruința din urmă ne împlinim datoria sfântă pentru apărarea patriei și nu vom aduce rușine Rusiei,

Cartierul general Nicolae,

Nicolaevici își ia rămas bun dela armată.

Petrograd. — Generalissimul Nicolae Nicolaevici dând țarului comanda supremă peste armata rusească își ia rămas bun dela aceasta prin următorul ordin de zi:

Cătra viteaza armată și flotă!

Supremul comandant al armatei a luat azi comanda supremă. Mă aplec în fața vitezei dovedită timp de peste un an și imi arăt față de voi recunoștința mea sinceră cu căldura cea mai ferbinte. Sum de credința, că luând conducerea voastră țarul, căruia i-ați jurat credință veți duce la împlinire fapte nevăzute până acum. Sper că Dumnezeu de azi încolo îi va ajuta pe aleșii săi la biruință. Semnat: Nicolae aghiotant general.

Țarul pleacă pe câmpul de luptă.

Stockholm — Țarul Nicolae înainte de plecarea sa pe câmpul de luptă a chemat la sine pe toți funcționarii curții sale și le-a înmănat testamentul său. Intre țar și familie sa au avut loc o desăvârșită pătrunzătoare. Țarul și-a luat rămas bun dela familia sa în lacrimi cu următoarele cuvinte:

Plec acum pe câmpul de luptă ca în fruntea armatelor mele să trag sabia și eu și să-mi apăr patria. Dumnezeu să ne ajute Dumnezeu!

Discursul Țarului.

Petrograd. — Discursul Imperial la ținerea conferințelor pentru aprovizionarea și fabricațiunea munițiilor spune:

»Sarcina incredințată conferinței apărării naționale, este cea mai grea și cea mai însemnată în ceasul de față. Ea privește aprovizionarea cea mai largă a armatei cu munițiuni, unicul lucru pe care vitezele noastre trupe îl așteaptă pentru a opri năvălirea străină și a face să se întoarcă reușita armatelor noastre. Corpurile legiuitoare pe cari le am chemat mi-au dat în mod hotărât și fără cea mai mică șovăire singurul răspuns demn de Rusia, răspunsul pe care îl așteptam dela ele, anume: războiul până la desăvârșita biruință.

»Nu mă îndoiesc că aceasta este glasul întregii țări rusești. Cu toate acestea marea hotărâre pe care am luat-o cere și cea mai mare efortare din partene. Acest gând devenit comun, este totuși de trebuință a fi pus în lucrare în cel mai scurt timp, și aceasta este chemarea conferinței domniavoăstră.

»Această conferință întrunește pentru o muncă comună și unită pe guvern, pe delegații Corpurilor legiuitoare, instituțiunile noastre publice și pe industriașii noștri: într'un cuvânt pe reprezentanții întregii Rusii de afaceri.

»Cu deplină încredere, însărcinându-se cu puteri de o largime mare, voi urmări mereu cu cea mai adâncă atențiune lucrările domniavoăstră, luând parte în persoană chiar la caz de nevoie. Avem o sarcină mare în fața noastră. Adunăm aci toate eforturile însufleșite ale țării întregi. Să lăsăm de-o parte pentru moment ori-ce altă preocupare, chiar dacă ar fi grea și ar privi statul, dacă nu este însemnată în momentul de față.

Nimic nu trebuie să abată gândul, voința și forțele noastre dela scopul de a-i înaintea unic de-a alunga pe inamic din hotarele noastre.

»In scopul acesta noi suntem datorii înaintea de toate să asigurăm întreg echipamentul militar al armatei noastre cum și trupelor chemate sub drapel. Această sarcină vă este de aci înaintea încredințată domnilor. Știu că veți pune toate silințele d-voastră dragostea d-voastră de patrie pentru desăvârșirea ei. La muncă cu ajutorul lui Dumnezeu.

Înțelegere ruso-japoneză.

— Japonia va trimite trupe în Europa. —

Ziarul parisiian »Petit Journal« scrie că între guvernul din Tokio și cel din Petrograd e apropiată înțelegerea privitor la ajutorul ce-l va trimite Japonia pe câmpul de războiu rusesc. *Puști vor primi deci în cel mai apropiat viitor întăriri puternice și în câteva săptămâni vor putea face iarăș eforturi ca să se scape de apăsarea ce o fac asupra armatelor forțele austro-ungare și germane.* În declarațiile ce le-a făcut Sassonow se cuprind nu numai speranțe, ci și făgădueli. Iar guvernele împătritei înțelegeri își dau toate silințele ca să și aducă la îndeplinire promisiunile făcute Rusiei.

Ziarul rusesc »Ruskoie Slovo« publică o telegramă dela corespondentul său din Tokio, care anunță din izvor demn de încredere, că Japonia e aplicată să trimită o armată mai mare în Europa. În scopul acesta se urmează acum tratative între reprezentanții Japoniei eu guvernele din Petrograd, Paris, Roma și Londra. Japonia așteaptă rapoartele reprezentanților săi despre înțelegere și apoi va lua măsuri. După o altă telegramă tot din acelaș izvor Japonia s'ar fi decis chiar să trimită trupe pe câmpul de războiu rusesc.

După o telegramă primită de »Le Temps« din Petrograd, ministrul japonez Ishi a fost în-

sărcinat să plece îndată la Londra iar după ce va fi vorbit cu Grey, ministrul de externe englez, să se întoarcă la Tokio prin Paris, unde petrece acum ambasadorul japonez la Roma. În baza raportului ce-l va face ministrul Ishi, senatul bătrânilor din Tokio își va spune cuvântul decisiv.

În legătură cu această știre »Le Temps« mai e informat, că primul ministru japonez Okuma după audiența ce a avut-o la împărat și după înțelegerile cu reprezentanții împătritei înțelegeri a prezidat ședința consiliului suprem de războiu. Japonia va face primul pas pentru ajutorarea aliaților ei punând la dispoziția antantei fabricile sale de arme și munițiuni. Luând în considerare marea trebuință de muniții acestea se vor îndeplini fără întrebarea parlamentului.

Exportul porumbului din România.

Țăranii din regat ajuta pe țăranii români dela noi.

Prin gazetele noastre s'a vorbit mult de aceia, cari au adus porumb (cucuruz) pe seama satelor noastre. Aici dăm și noi un articol, pe care l'a scris în ziarul »Dimineața« dl V. Comșa, din care ne putem intrucâtva lămuri asupra exportului făcut din România.

În luna Noembrie 1914, d. Vasile C. Osavadă, directorul băncii »Agricola« din Hunedoara, primește dreptul de a exporta prin punctul Păiuș, porumb pentru oamenii din comitatul Hunedoara. Cum însă lipsa cerealelor în Ardeal se simțea tot mai mult, iar banca »Agricola«, care de 12 ani se ocupă cu negoțul cu cereale, era zilnic încunjurată de nenumăratele cereri de bucate din toate părțile Ardealului, a trebuit căutat un alt mod pentru a putea aduce populației lipsită cerealele de lipsă.

La îndemnul meu d. director Adrian Dumitrescu Bumbesti din T.-Jiu și d. director al Cassei centrale a Băncilor populare, Fotin Enescu, cu toată dragostea de cauză, și-a dat învoirea pentru ca, începând dela Crăciun, exportul de porumb pentru ardeleni să se facă prin Federația băncilor populare din Gorj. Exportul cu carăle pe o șosea de munte în lungime de 34 km., era însă foarte anevoioasă și costisitoare.

Pe stradele Bucureștilor și în odăile ministerilor acum zilnic se arătau cete de ardeleni și bucovineni, cerșind milă pentru frații lor, cari flămânziau acasă. Factorii competenți nu mai puteau rămânea reci la atâtea vaete. Cassa centrală a băncilor populare e prima, care se mișcă la strigătele de ajutor ale fraților de peste munți și directorul general cu dragoste față de fratele cel lipsit și bătut de soarta nenorocită se arată gata a hrăni populația lipsită. Se ajunge la înțelegere cu d-nii miniștri ai lucrărilor publice și finanțelor și toată povara grea a hrănirii cu cereale a Ardealului și a Bucovinei e încredințată băncilor populare.

Birourile Cassei centrale devin un furnicar unde des de dimineață până seara târziu se perindează urmașii arcașilor lui Ștefan cel Mare și oacheșii ardeleni, pentru înfăptuirea comenzilor ei iniințază o nouă secție: *Biroul porumbului.* Se începe exportul. Se ivesc nenumărate încercături, cari îngreuiază trimiterea, precum lipsa de vagoane, legături internaționale încordate și multe altele, din care totuși scot aici *protestul boerilor în contra dărei de vagoane pentru Băncile populare*, care protest dovedește în deajuns dragostea ce o au pentru ardeleni, »stăpâni« aceștia. Cu toate acestea s'au expedit în Ardeal și Bucovina peste 700 vagoane porumb.

Și cum în unele gazete de aici și de dincolo s'au adus învinuiri grave unor domni, cred

că nu fac un serviciu de prisos dacă dau publicității tabloul împărțirii porumbului expediat, care nu e chiar complet, din pricină că nu toate scrisorile de trăsură au sosit la Centrală.

Iată tabloul alcătuit după datele Cassei centrale:

Banca „Aurora“, Baia-mare 30 vagoane;
Banca „Agriculturală“, Hunedoara (prin V. C. Os-
vadă pentru comitatul Hunedoara) 85 vag.;
Ion Dordea, Vale 2 vag.; Petru Brode, Rășinar
2 vag.; Iacob Isdrailă, Rășinar 2 vag.; Federala
„Infrățirea“, Sibiu (prin Dr. Stan și Iancu) 69
vag.; Protopopul I. Câmpian, Sâmbiclașul-Giur-
giului (prin profesor Virgil Popescu) 30 vag.;
Arsenie Vlaicu, Brașov 32 vag.; Prof. Ioan Ber-
can, Cohalm 3 vag.; Preot Const. Proca, Rîș-
nov 4 vag.; Pascu și Cândea, Sadu 2 vag.;
Preot Mircea Iosif, Cohalm 1 vag.; Bucur Păiuș,
Bacifalău 2 vag.; Iosif Minea, Zărnești 1 vag.;
Ion Viad, Poiana 21 vag.; Maria Ittu, Rășinar
1 vag.; Stanca Mitrea, Hosman 3 vag.; Biserica
română, Boița (Sibiu), 1 vag.; Ion Doican, Se-
beșul-inf. 1 vag.; Șerban Ilcuș, Rășinar, 4 vag.;
Alex. Morar protopop, Odorheiu săcusc, 10 vag.;
„Casa de păstrare“, Săliște (prin d. Comșa),
20 vag.; Banca „Someșana“ Dej, (prin Dr. T.
Mihali), 138 vag.; Niclăe Muntean, Poiana. 5
vag.; Ion Nistor, Vale 2 vag.; Ion Dragomir;
Porcești 2 vag.; Iacob Ciucean, Rășinar, 5 vag.;
Ion Udrughin, Rășinar 2 vag.; Droc Cioconea,
Rășinar, 2 vag.; Dumitru Herța, Săliște 3 vag.,
Andrei Floras, Tilișca 2 vag.; Ana Bontea, Ră-
șinar 2 vag.; Maria Contora, Porcești 1 vag.;
Aleman Licoiu, Sibiu 2 vag.; Ilie Radu, Po-
iana 2 vag.; Stoica Costea, Porcești, 1¹/₂ vag.;
Oprea Cioconea, Rășinar 2 vag.

Total pentru Ardeal 506 vagoane.

Centrala cooperativelor Cernăuți 207 vag.;
Vasile Ropeanu, Bucovina 5 vag.; Gavrilă Ga-
leș, Bucovina 1 vag.; Preot G. Măhălescu, Bu-
covina 3 vag.; Iacob Timpan, Bucovina 2 v. g.;
Nistor Andronescu, Bucovina 7 vag.; Vasile
Ieremia, 2 vag.; Amfelaba Țibu, 1 vag.; Spiri-
don Șutca 1 vagon.

Total pentru Bucovina 229 vag.

In total pentru Ardeal și Bucovina 735
vagoane.

Observ că în acest tablou sunt cuprinse
numai vagoanele cerute pentru hrănirea popula-
țiunii și date spre acest scop cu prețul redus
de lei 1900 și nici de cum nu se cuprind și va-
goanele vândute pentru negoț cu prețul de 3500
până 3700 din care câștig la sfârșitul exportu-
lui vor trage folos țărani în proporția vagoane-
lor date pentru ardeleni și trebuințele din țară.

Prețul unui vagon s'a stabilit la suma de
lei 1900. Recunosc și știu, că s'au făcut și ne-
regularități cu acest export de porumb, dar to-
tuși cifrele combat afirmația d-lui inginer F.
Bogdan, care într'un articol de gazetă susținea
că în Ardeal nu ar fi lipsă de cereale. Și
susțin că pentru acoperirea trebuințelor din Ar-
deal ne lipseau cel puțin 5000 vagoane. Am pri-
mit cam 500 adică 10 la sută din trebuințe.
Cum reiese din tabloul de mai sus populația din
Ardeal și Bucovina a cumpărat peste 700 va-
goane ceiace înseamnă că am vărsat la casiera
băncilor populare în prețul porumbului aproape
un milion și jumătate lei. Am plătit în taxe de
export vre-o 400.000 lei în aur și vre-o 100.000
lei spese de transport la C. F. R. adică însân-
geratul Ardeal și Bucovina în acest an de mi-
zerie a plătit în România pentru o sfărâmatură
din hrana sa trebuincioasă două milioane lei.

Această sumă în mare parte a intrat în
punga țăranilor acoperindu-și nevoile în aceste
zile de criză.

Față de aceasta însă nu e mai puțin mică
jertfa ce a adus-o țăranul din regat pentru frații

șăi ardeleni și bucovineni din sudoarea feții sale
și munca sângeroasă a palmelor sale bătucite de
cornele plugului și a coasei.

Căci e bine să se știe, că toate cele peste
700 vagoane de porumb au plecat din modestul
pătul al țăranilor (prin obștii) și nici un bob din
cele 130 000 vagoane ale boerilor.

Nu, căci boerul a vândut nemților vagonul
cu 3500—4000 lei, iar bietul țăran — acest a-
nimal de jug al ciocoilor — și-a împărțit sărăcia
cu fratele său acum mai nenorocit de cât el luând
mica sumă de lei 1900 de vagon.

În toată România nu s'a aflat un singur
proprietar, care să fi dat pentru nenorocirii ar-
deleni, un singur sac de porumb. Așa că fratele
ardelenilor nu e ciocoii de la orașe ci țăranul.

Și dacă vom îmbrăca în cifre seci jertfa
adusă de țărani din sărăcia lor, — scotind la
vagon numai lei 1500 deosebirea între prețul
primit de ei și prețul câpătat de boeri — vom
obține suma de lei 1.200.000, adică țăranul ro-
mân a jertfit din pușinul său avut un milion
200 mii lei pentru frații săi din Ardeal și Bu-
covina și continuă a jertfi.

Iubi țăran român! Cu ce îți am putea fi
recunoscători, cu ce îți am putea plăti jertfa mare
ce ai adus pentru noi din însuși sângele tău?
Căci noi acum suntem bătuiți de nenoroc și sun-
tem săraci-

Dar suntem Români și avem o vorbă din
bătrâni: „ținem minte“.

Până atunci Dumnezeu să vă răsplătească
înzecit, darul oferit!

Din partea noastră am avea o sin-
gură dorință, care credem, că e pe de-
plin îndreptățită: ca aceia, cari au adus
vagoanele numite aici, să-și dea seama
despre împărțirea lor, în fața publicității.
Cinstea și omenia o aduce aceasta
cu sine, fiind-că altfel ușor iar putea
învinovăți lumea bănuelnică, cu aceea,
că au vândut la alții cucuruzul, ce l-au
câpătat și nu la țărani, pentru cari a
fost destinat.

Întâiul an de războiu.

— Un bilanț. —

Ziarul „Berliner Tageblatt“ publică ur-
mătoarea statistică:

Puterile centrale au ocupat până acum
următoarele teritorii dușmane:

Belgia . . .	29000	chilometri	□
Franța . . .	21000	"	"
Rusia . . .	130000	"	"
Laolaltă . . .	180000	"	"

Dușmanul a ocupat:

Alsația . . .	1050	chilometri	□
Galiția . . .	10000	"	"
Laolaltă . . .	11050	"	"

Suma prizonierilor de războiu se urcă
după primul an de războiu:

In taberele de prizonieri lazaretele germane	898869
Folosiți ca lucrători	40000
Prinși în ultimele săptă- mâni și aflători pe drum spre taberele de prizonieri	120000
In total în Germania	1050869
In Austro-Ungaria	
în total	636534

Deci un total de aproximativ 1695400
Între aceștia se află prizonieri Ruși în
următorul număr:

In Germania 5600 ofițeri și 720000 sub-
ofițeri și soldați.

In Austro-Ungaria 3180 ofițeri și 610000
subofițeri și soldați, dintre cari o mare parte
prinși de trupele germane.

Suma prizonierilor ruși este deci de 8790
ofițeri și 1330000 subofițeri și soldați de rând.

În ce privește prada de războiu au fost
adunate în Germania până în Iunie 5834 tu-
nuri și 1556 mitralieze luate. O mare parte
din tunurile luate n'a fost însă adusă în Ger-
mania, fiind folosite de trupele germane din
front. În total prada de războiu se ridică la
aproximativ 7000—8000 tunuri și 2—3000
mitralieze.

ECONOMIE

Cum să pregătim grâul de sămânță.

Sunt cunoscute îndeobște mizeriile și lip-
surile cele mari provocate parte prin starea de
războiu, prin slabă recoltă din anul 1914 în
ce privește alimentarea populațiunii din patria
noastră. Îndeosebi păturile unei sărace și mai
lipsite au fost adeseori foarte strâmtorata din
causa lipsei „pânei de toate zilele.“

Stările nenaturale și îngreunătoare pentru
cumpărători au fost întrucâtva îndreptate prin o
mulțime de măsuri de apărare luate de direc-
toriile politice, cari stăruiau pe toate căile pentru
mulțumirea populațiunii și o apărau de jupuirea
usurarilor nesăturați,

Nu mai încapă îndoială că cauza princi-
pală a lipsei pe bucate a fost recoalta slabă a
anului.

Bunătatea recoltei atârnă dela timp, dela
pământ și dela dușmanul sămănăturilor. Contra
timpului nu ne putem apăra, dar' neajunsurile
pământului precum și pagubele cauzate de ini-
mici le putem într'o măsură oareș-care împedeca.
Un dușman foarte obicinuit al spicoaselor (grâu,
ovăs, orz, săcară) este tăciunele. El este de
două soiuri; tăciune gol și învălit. Cel dintâiu
e mai puțin primejdios, cel învălit adeseori pri-
cinuște pagube foarte mari. Acesta atacă toate
grăunțele din spic și prin sporirea prea mare
uneori nimește 30—40% din producție. Se cu-
ncănește foarte ușor prin strivirea grăunțului de-
getele se mânjesc de niște praf negru, care are
un miros greu de pește. Praful acesta negru
este otrava respective sămânța tăciunelui, carele
lipinduse de grăunțe sănătoase le molipsește și
pe aceștia și în felul acesta chiar și numai pu-
țin tăciune poate pricinui pagube mari și poate
strica aproape toată sămânța.

Economii luminați nici nu mai prea au
pagube cauzate de tăciune, deoarece folosesc
anumite materii pentru stărpirea tăciunelui. Du-
rere însă, că mai sunt încă mulți economi, cu
deosebire între țăranii noștri, cari fie din nepri-
cepere fie din nepăsare nu folosesc nimic contra
acestui oaspre neplăcut și în felul acesta grâul
lor e mereu împetrișat cu tăciune.

Astăzi când aproape fiecare grăunț trebuie
crușat și când economia încasează parale așa de
frumoase după bucatele sale, cred că trebuie să
se îngrijească cu îndoită luare aminte de reușita
bună a sămănăturilor.

Va căuta deci încă dela sămănat să aibă
sămânță curată, aleasă frumos și scutită de
tăciune.

Contra tăciunelui e recomandabil a folosi
soluțiune de peatră vânătă de 1—2%. Între 100
litri apă topim 1 kgr. sau 2 kgr. de peatră vâ-
nătă și în amestecul acesta apoi să spală grâul
de sămânță. Peatra vânătă fiind otrăvicioasă
omooară toate firele de tăciune (spori) aflătoare
pe sămânță și în felul acesta vom avea sămânță
scutită de tăciune.

Spălarea grâului să face mai cu înlesnire
așa: luăm o corfă captușită pe dinlăuntru cu o
pânză, o eufundăm până la toate în vasul cu
soluțiune de peatră vânătă și turnăm în corfă
15—20 litre grăunțe. Să freacă bine grâul din
corfă între palme cam 5 minute, pe urmă se
presucesc din apa din corfă grăunțele goale sau
cu tăciune, cari înoată la suprafață, să ridică
corfa cu grâul, să scurge bine de soluțiune și
să pone la svântat pe o mușama. Prin frecare
aproape fiecare grăunț vine în atingere cu ame-
tecătura de peatră vânătă și sămânța tăciunelui
aflătoare pe grăunțe să prăpădește prin otrăvire.

În decurs de 3—4 ore să svântă bine
grâul, așa că să și poate numai decât sămăna.
Modalitatea aceasta e foarte bună, sigură
și ieftină, așa că cine odată a lucrat în felul
acesta o și recomandă modalitatea aceasta de mai
sus, ca cea mai reușită.

Spălarea grăului cu peatră vântată în anul acesta însă întâmpină anumite greutăți. Statul a recivitat aproape toată peatra vântată pentru trebuințele armatei, așa că astăzi lipsește cu desăvârșire peatra vântată din comerț, iar dacă eventual totuși se mai găsește e foarte scumpă și slabă.

Deci să impune întrebarea, nu cumva este alt leac contra tăciunelui? Da este, așa numitul „formalin“. Acesta se amestecă cu apă și are aceeași putere de otrăvire pentru tăciune, ca și peatra vântată. De regulă să pune un (1) kgr. de formalin la 300 litră apă. Amestecul acesta trebuie să fie cu îngrijire făcut, căci numai atunci e bun. Deci măsurăm punctuos 300 litră apă și turnăm peste la 1 kgr. de formalin și să amestecăm bine laolaltă.

În amestecul acesta spălarea grăului să face, întocmai ca amestecul de peatră vântată. Prețul formalinului e cam K. 1.80—K. 1.90, să capătă în farmacie și în prăvăliile de coloniale.

Avantagiul formalinului constă în aceea, că să află din belșug și spălarea cu el e și mai ieftină, decât cu peatră vântată. De un lucru să nu se uite. Cantitățile de mai sus să se țină întocmai nici mai mult nici mai puțin să nu să pună nici din apă nici din formalin, căci în astfel de cazuri sau sricăm grăul sau nu folosim nimica prin spălare.

Prin puțină grijă ne putem deci apăra și de astădată cele mai prețuite bucate de un dușman primejdios și prin înmulțirea grăunțelor noastre am săvârșit și o faptă frumoasă patriotică, căci am conlucrat și noi la ușurarea traiului de azi atât de îngreunat la toată populațiunea.

I. Oțoiu.

Cai nărăvași.

Mai era ca vre-o săptămână până să iasă lumea la plug și mai prin fiecare curte de gospodar din Răsucea puteai vedea o căpiță bună de fân de trifoiu, ori de luțernă, ori de porumb de nutreț. Aveau cu ce și ține oamenii acum vitele, până la darea colțului și până să se facă iarba de păscut. Și vitele se mai înmulțiseră și puseră mai multă carne pe ele.

Răscruceții mulțumeau lui Dumnezeu că le-a dat pe Dinu militar:

— Să-i dea Dumnezeu sănătate!

Dar printre oamenii așezați erau și javre care cărtiau mai totdeauna în potruva lui Dinu: ba că așa, ba că pe dincolo!

Între aceștia era și Stoian Codirlă, fost brigadier de pădure și dat afară din slujbă pentru potlogării. Un om cam ciupit de vărsat, roșcovan, și cu mustățile ca puse cu fușul. Lui îi ținea hangul și un fost perceptor care și-a perdut slujba tot fiindcă a fost lung de mână. Aști doi inși nici nu voiau să audă de isprăvile lui Dinu. Știau de toate și când îi luai mai din scurt, vedeai că nu știu nimic.

Dar a trebuit să se dea și ei bătăuș la urma urmelor. Și iată de ce:

Stoian Codirlă cumpărase de curând o păreche de cai foarte potrivită, doi cai roibi, plini tinerei. Dar după câteva zile începu a se plânge prin lume că unul din cai are un nărav, svârle nevoie mare. Și într-o zi pe când spunea iar unei cete de oameni ce nărav rău are calul acela, Dinu Militar care era de față îl întrebă:

— Și ce i-ai făcut?

— Ce să-i fac? Nimic!

— Ei, cum? Ți-e în gând să-l lași așa?

— Da! Și o să-l mărit. Dar până atunci am să-l bat de are să fie vai de pielea lui.

— Bate-l bine, că-l desveți! — îi zise Dinu în batjocură.

— Ba o să-l giugiulesc, după ce mă lovește, hai? — răspunse ofărît fostul brigadier. Lasă că de-ăștia care știu carte multă am mai văzut eu și nu mă sperii.

— Nu-i vorbă de cărturari, e vorbă de calul tău. Ce dai tu să ți-l desbăr eu de năravul de a svârli?

Oamenii strânseseră cercul și începură:

— O vadră de vin.

— Ce o vadră, mă?

— Doză!

— Ba nouă! — le răspunse Stoian.

Apoi către Dinu;

— Mă prind cu tine pe cinci franci, că nu-l desveți.

— Bine! zise Dinu. Dă mâna încoace!

Dădură mâna și ginerele popii se întoarse către oameni.

— A eșit vadra, băeți!

Și după această glumă porni cu Stoian în spre locuința acestuia. Cum intrară în grajd, unul din cai întoarse capul spre ei și Dinu întrebă:

— Aștai al care svârle?

— Așta — răspunse Stoian.

Dinu se gândi, și stăpânului rău și calului rău. Cum s'au potrivit!

Apoi ceru un sac și o frânghie. Umplu sacul până la jumătate cu paie, indesându-l bine. Apoi îl legă la gură cu un capăt al funiei și ceru o scără. Se urcă pe ea și legă cel-alt capăt al frânghiei de un căprior, potrivit așa fel ca sacul să atârne drept la înălțimea genunchiului de dinapoi al calului care iabia și să-l atingă. Apoi făcură calului un fel de stănoagă din care să nu poata ieși.

Cât simți că-l atinge ceva, calul cu pricea svârli cât putu.

Dar sacul se izbi de perete și se întoarse înapoi, căzând iar pe genunchiul de dinapoi al calului. Acesta începu apoi să svârle tot mai tare, tot mai furios și sacul îl lovia și el tot mai tare, tot mai des. Oamenii se dădură la o parte și priveau surzând de năcazul calului nărăvaș. Multă vreme se chinu acesta să scape de sacul dușman, până ce obosit de atât sbucium, se opri speriat, așteptând cu frică să mai stea sacul.

— Să-l lași așa până vezi că nu mai dă în sac! — zise Dinu.

Apoi să ridică sacul sus și să-l lași jos spre a încerca de mai svârle. Când îi vedea că nu se mai mișcă, atunci să știi că l'ai desbărat, și zicând acestea, ginerele popii plecă.

C. Sandru Aldea.

(Va urma.)

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 16 Septembrie n.

Regele Ferdinand către văduva poetului Alexandri.

M. S. Regele Ferdinand al României a trimis cu prilejul comemorării marelui poet mort acum 25 de ani de la Mîrcești, următoarea telegramă văduvei lui Alexandri:

D-nei *Paulina Alexandri*
Mîrcești

Cu gândul și cu toată inima iau parte la serbarea cu care se săvârșe azi memoria marelui Alexandri: cu drag îmi aduc aminte de zilele când l'am cunoscut la castelul Peleş și chipul său mi-a rămas pentru totdeauna adânc zidit în inima mea. Un pătrar de veac a trecut de când trupul lui fu depus în lunca de la Mîrcești, atât de dragă inimei lui, patria înflăcăratului Poet, bine-cuvântată de Dumnezeu. Sufletul lui, mai trăiește și va mai trăi necontenit în memoria popului ca și poezia lui care vorbea de dorul și de lacrimile, dar și de veselia omului de la țară. Florile ce depun astăzi pe mormântul marelui nostru poet și regretatului dv soț vor vorbi cu graiul lor dulce, tot ce înlma mea cuprinde cu admirație și cu afectuoase amintiri.

Ferdinand.

M. S. Regina Elisabeta a trimis următoarea telegramă:

D-nei *Paulina Alexandri*
Mîrcești

Sunt prezentă cu toată inima la serbarea mișcătoare de astăzi. Aducerea aminte a iubitului dv soț, este neștersă în sufletul meu cu dor nemărginit.

Elisabeta.

Concert dat în favorul invalizilor întorși din războiu.

Duminecă în 19 Septembrie st. n. d. a. la 6 oare din inițiativa Reuniunii se va aranja în sala festivă a muzeului „Asociațiunii“ „Un concert“ în favorul invalizilor întorși din războiu. Concursul binevoitor l'au promis d-na V. Triteanu, d-ra A. Voileanu,

dl. I. Crișian, voluntarul Wanna și quartetul de muzică bisericească.

Locurile de 2 cor. și 1 cor. precum și stalurile de 50 fil. se vând începând de Joi la librăria „Arhidiecezană“ str. Măcelarilor.

Programul:

1. *Bach-Liszt* Preludiu și fugă în g-mol așoara A. Voileanu.

2. *Schubert*: a) Nur wer die Sehnsucht kennt.

b) Voi care plângeți dutete d-na V. Triteanu și dl. I. Crișianu.

3. Dl. Wanna la violoncel.

4. *Sieg. Wagner*: Arie din opera „Scenenflammen“ d-na V. Triteanu.

5. *Mendelssohn*: Arie din „Paulus“ I. Crișianu.

6. *Hubic*: „Lăudași“ quartet.

Doi ani dela moartea lui Vlaicu. Se împlinesc doi ani, de când frumoasa pasăre, pe arpile căreia se înălțase Aurel Vlaicu în țaria cerului, căzu sfărmată lângă Câmpina, nimicind nădejdea de a-l vedea plutind sumeț deasupra noastră. Și astăzi după doi ani de zile, amintirea lui, ne zmulge lacrimi și păreri de rău, gândindu-ne ce ar fi putut face astăzi, când mașina măiastră ar fi însuflețit inimile luptătorilor de azi și de mâine.

Un artist român distins. Dl. Mihail Munteanu originar din Oravița, absolvent al conservatorului național din Budapesta și fost elev al miei de muzică din Viena, pe baza ordinațiunii ministrului de culte ungar, a obținut două diplome de compoziție și violină.

† Necrolog. Subscriții cu inima înfrântă de durere aduc la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, cumcă mult iubitul nostru soț, fiu, frate, ginere și cumnat *Dr. Bucur Bara*, avocat, delegat și membru în direcțiunea băncii „Lumina“, membru ord. al „Astei“, epitrop al bisericii gr.-or. și cadet aspirant în regimentul de infanterie nr. 62; după un morboșcort și greu împărtășit cu sfintele taine ale muribunzilor, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, Miercuri în 8 Septembrie st. n. a. c. la 11 oare a. m.; în anul 35 al etății și 9 luni al căsătoriei. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor depune spre repaus etern Vineri în 10 Septembrie st. n. a. c. la 2 oare p. m. în cimiterul de lângă biserică gr.-or. din loc. Dormi în pace suflet nobil și blând! — Murășoșorhei, la 8 Septembrie st. n. 1915. — Văd. Victoria Dr. Bucur Bara n. Lupan soție, Maniu Bara și Stanca Bara n. Rozdogina părinți, Man, Ioan, Stanca, Maria și Crăciun frați și surori, Alexandru Lupan și soția ca socri; Ema, Miși, Marius și Alexandru cumnați cumnate.

— Iuliu Covrig ca soț, cu fiii Iuliu, Aurel și Cornel în numele lor și a tuturor rudeniilor și cunoscuților au durerea a Vă face cunoscut, cumcă mult iubita lor soție și mamă *Iustina Covrig n. Măcelar* după un morboșcort și greu în 15 Septembrie n. c. la 10 oare a. m. și-a dat nobilul ei suflet în mâinile Creatorului în al 45 an al etății și al 27 an de fericită căsătorie. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte se vor transporta spre odihna vecinică Vineri în 17 Septembrie st. n. la 3 oare după amiază în cimiterul central după ritul bisericii gr.-orientale, din capela cimiterului orășenesc. Sibiu, la 15 Septembrie 1915. Jalnica familie. Dormi în pace suflet blând!

Luptele teribile la Dardanele. Compton Mackenzie scriitor englez de mare talent, care servește actualminte ca ofițer în corpul expediționar englez, își publică în ziarul „Times“ impresiile din teribilele lupte ce s'a dat la Dardanele. Atacurile ne mai pomenite ale Fran-

cezilor sunt întâmpinate cu acelaș eroism de trupe turcești. Iată cum încheie d. Compton Mackenzie, una din cronicile sale:

»La oarele 6. începu al treilea asalt. In una din tranșeele unde nu prea aveau muniții, s'au lăsat cu pietrii, cu ciomege și cu pumnii.

Bombardarea continua mereu pentru a evita contraatacul ce era așteptat. Părea că toată artileria de pe lume se măsură aici.

Fumul tunurilor, care la răsăritul soarelui părea aproape eteric, aproape traslucid, părea acum la apusul zilei întunecos și sinistru.

Acest apus de soare era în acelaș timp splendid; cerul de un roșu aprins se întindea până de-asupra insulei Imbros, aruncând reflexe roze și schimbând în safire piscurile munților din Azia.

Generali francezi trimiși în Rūsia
„Depeche de Lyon:” anunță, că 11 generali francezi de stat-major cari au fost trimiși ca delegați în cartierul general rus, se afla deja pe drumul prin Norvegia spre Petrograd.

A 21-a declarație de război. Cea mai nouă și poate nu cea de pe urmă declarație de război e aceea a Italiei trimisă zilele trecute Turciei. O revistă franceză ne dă cu ocazia aceasta, tabloul de mai jos:

28 Iulie st. n. 1914 Austria declară războiul Serbiei.

- 1 August — Germania — Rusiei
- 3 August — Germania — Franței
- 3 August — Germania — Belgiei
- 4 August — Anglia — Germaniei
- 5 August — Austro Ung. — Rusiei
- 5 August — Muntenegru — Austriei
- 6 August — Serbia — Germaniei
- 11 August — Franța — Austriei
- 11 August — Muntenegru — Germaniei
- 13 August — Anglia — Austriei
- 25 August — Austro-Ungaria — Japoniei
- 28 August — Austro-Ungaria — Belgiei
- 2 Noiembrie — Rusia — Turciei
- 5 Noiembrie — Franța — Turciei
- 5 Noiembrie — Anglia — Turciei
- 7 Noiembrie — Serbia — Turciei
- 9 Noiembrie — Belgia — Turciei
- 24 Mai 1915 Italia decl. Austro-Ungariei
- 21 August — Italia — Turciei

Acestui tablou îi lipsește un singur act oficial: e declarația de război a Muntenegrului făcută Turciei. Căci deși aceste state se găsesc de fapt în război, ele au neglijat a se încunoștința reciproc.

Coroane eterne. Cuviosul preot militar, di *Virgil Nistor*, în loc de cunună peritoare pe sieriul mult regretatei domnișoare *Florica Manta*, fostă soră de caritate la spitalul militar din Sibiu, a dăruit 10 cor. la fondul Andreiu baron de Șaguna pentru ajutorare cu întâietate a văduvelor și orfanilor ostașilor nosuri căzuți pe câmpul pe războiu. Pentru prinos, cerând odihnă lină pentru sufletul răposatei, aduce calde mulțămite, în numele Reuniunii meseriașilor noștri Sibieni, prezidentul ei *V. Tordășianu*.

Unul care cere propria sa fiică în căsătorie. Acum douăzeci de ani, un tânăr elvețian anume Müller a părăsit pe soția și pe fetița sa nou născută, emigrând în Mexico. Pe când el a ajuns acolo ca comerciant a și face o avere destul de însemnată, a murit soția sa în patria ei, fără ca el să afle ceva despre aceasta iar copila fu crescută de un țăran din Apenvel anume Schlon, luând și numele familiei, așa că fata fu privită ca copilul soților Schlon. E mai multă vreme de atunci de când Müller care în Mexico purta numele de Ilfelder, a vândut averile sale din Mexico și se întoarse în patria sa și în locul său natal. Aci el află că stăte soția cât și fiica sa a murit. Călătorind prin Apenzell sub numele adoptat, el veni și în casa țăranului Schlon, unde făcu cunoștința fetei, care avea vârsta de 20 ani, îndrăgostindu-se de dânsa. Fata a răspuns la amorul lui Ilfelder, și amândoi își promisera în secret să se căsătorească. Când el ceru tatălui adoptiv al fetei, pe care-l cădea tată adevărat, mâna fetei, acesta îi comunică, nebanuind nimic, originea copilului său de suflet și Müller recunoscu că a cerut mâna propriei sale fiice. El a părăsit desneajduit casa și a plecat la Basel. De aici el scrisese lui Schlon toată istoria și dispăru în străinătate, după ce a lăsat pentru nenorocita fată la obancă din Zürich suma de 60 mii franci, en zestre.

Teatru orășenesc. Cu 1 Septembrie și-a început în Sibiu șirul de reprezentații, dând până acum, mai multe piese, între cari remarcăm operele „Sânge de polac”, „Sibylla” și drama, „Fiica tatălui”. Trupa ungurească e compusă din actorii teatrului din Sătmăr de sub direcția dlui Kiss Árpád.

Bioscopul-Apolo. Pe săptămâna aceasta dă un program din cele mai alese. *Vineri* în 17 Septembrie pășeste Wigg Larsen și Wanda Freumann în piesa *Vălul negru-Vălul alb*, dramă din detectivi în 3 acte. *Sâmbătă și Duminică* în 18 și 19 »*Judecătorul drept*, dramă criminală în 3 acte și Pe Teddy îl doare inima, comedie în două acte, cu rolul de frunte ocupat de Paul Heidemann. *Luni și Marți* în 20 și 21 Sept, Maria Magdalena, dramă socială și trunzătoare.

Ultime știri.

Rușii atacă cu puteri mari.

Budapesta, 13 Septembrie. — Atacurile Rușilor contra frontului nostru din Galiția-estică mai durează încă. La gura Siretului am respins puternice forțe dușmane. In multe puncte luptele s'au dat în tranșee, cu patul puștilor.

Mai multe ieșiri ale Rușilor la sud-vest dela Strusow au dat greș în focul încrucișat al bateriilor noastre. Alte atacuri le-am respins cu baioneta. Trupele aiate, cari luptă la Tarnopol peste noapte s'au retras în pozițiile făcute pe înălțimea situată la la ost dela Kolome și Jazierna, aceste poziții se împreună cu frontul nostru ce se află pe țărmul ostic al sectorului din mijloc dela Strypa. Dușmanul nu a conturbat această mișcare.

La Nowo-Alexice decurg lupte înverșunate. La ost dela Dubno trupele noastre au înaintat până la linia căii ferate. In regiunea Derazne am respins pe dușman în mai multe puncte. Aici a eselat cu deosebire regimentul vienez de armată teritorială.

Eri, cu ocazia ocupării satului Skuraty, în Litvania, am făcut prizonieri 9 ofițeri și 1000 soldați și am capturat 5 mitralieze — General *Höfer*,

Spre știre. Nr. 41 al foii a fost confiscat de procuratură, astfel că am scos din nou Nr. 42.

Redactor responsabil: *Dr. Ioan Broșu*.
Pentru editură responsabil: *Ioan Hereș*.
Tiparul: „*Tipografia Poporului*”

Nr. 10574/915

2201

Publicațiune.

Marți în 28 Septembrie a. c. înainte de amezii la orele 10 se va face în sala magistratului orășenesc vânzarea ailor 871 bucăți de trunchiuri de stejar, de un cuprins de 1203'32 m³, din pădurea »Șanta«, de clasa I, în 9 grupuri. Prețul de strigare la oaltă 4332 cor.

Trunchiurile, cu vin spre vânzare sunt toate sănătoase și drepte, și cele mai multe se pot întrebuința spre a fi lucrate, ori ca lemn de werk.

Ca vadiu trebuie să se pună înainte suma de 50 coroane, care în data după sfârșitul licitațiunei trebuie urcată, drept cautiune, la 10% din prețul cumpărării.

Prețul de strigare pentru grupele singuratic, condițiile mai amănunțite pentru licitație și învoială, ca și însemnările de măsurare se pot vedea în toată Marția și Vinerea, în orele de oficiu, la cancelaria inginerului de păduri (Forstamt) al orașului.

Nagyszeben, 10 Sept. 1915.

Magistratul.

Doi băeți

se primesc în Franzelăria lui *Stefan Moga*. Sibiu, Bahngase. 2171

Nr. 919/915 prim. com.

2202

Publicațiune.

Comuna Oltfelsősebes (Șebeșul de sus) esarendază în licitațiune publică la 26 Septembrie 1915. n. după amezii la 2 oare în cancelaria comunală crâșma comunală pe timpul din 1 Ianuarie 1916 până la 31 Decembrie 1918.

Prețul strigării 1200 cor. dela care este a se depune 10% vadiu.

Condițiunile se pot vedea la oficiul comunal.

Oltfelsősebes, la 9 Sept. 1915.

Primăria comunală.

Nr. 952/915

2203

Publicațiune.

Comuna Kisapold dă în arândă pînă în licitație publică ce se va ținea în 27 Sept. a. c. la 3 ore p. m. dreptul de pășunat pe toamnă, iarnă și primăvară pentru 1000 oi, pe timpul din 27 Oct. 1915 până în 24 Apr. 1916.

Prețul de strigare 1200 cor. Kisapold la 10 Sept. 1915.

Primăria comunală.

Mușoiu
notar.

An. Oreștean
pr mar.

Nr. 730/1915

Publicațiune de licitațiune.

Primăria comunală subscrișă aduce la cunoștință prin aceasta, că în 22 Septembrie, a. c. înainte de prânz la orele 10 va da în arândă prin licitațiune publică, ce se va ținea în comuna Keszler com. Târnavei mici în casa judeului comunal, acelaia care va făgădui mai mult crâșma, care este proprietatea acestei comune și care are concesie pentru beuturi.

Prețul strigării este 600 Cor. Condițiile pentru licitațiune se pot afla în cancelaria notarului din Hosszupatak și la casa judeului comunal se face cunoscut, că edificiul crâșmei este compus din 4 odăi, curte potrivită, graji, sură, cămară, apoi fântână, și pivnițe.

Keszler, 30 Aug. 1915.

Keresztes Árpád m. p. Danca I. jude. notar cercual

Mulțumire.

2205

Subsemnați ne aflăm necesați a exprima și pe calea aceasta băncii gen. de asig. „*Transsylvania*” mulțumiri pentru liquidarea daunelor noastre fără amânarea și pentru despăgubirea promptă.

Lancrăm 12 Septembrie 1915.

N. I. Păcut ariu m. p. Chirilă M. m. p. Ana L. Maximilian m. p.

Un crâșmar,

care are cautiune, are loc îndată pentru crâșma comunală din Poplaca. *Berăria Hager*, Sibiu.

Inștiințare.

Intenționez a ținea în funcțiune fabrica mea de spirit economică cu începutul 1 Octomvrie a. c. până la 1 Mai a anului viitor.

In cazul că la îngrășatul cu borhot nu aş putea ocupa întreg numărul cu vite proprii evantitatea de lipsă aş suplino cu vite de plată.

Taxa pentru întreținere, îngrijire și curățire este: pentru una vită mare cor. 30 -, pentru una de 2-3 ani cor 20 -, pentru una de 1-2 ani cor. 10 - la lund.

Insemnări aici referitoare să se facă până la 1 Octomvrie a. c.

Samuel L. Mendl Medgyes.

Fete de lucru

se primesc în fabrica luminilor de stearină a băncii »*Siebenbürger Vereinsbank A. G.*» Saggasse N. 27

Caut

un morar bun și cinstit, care să conducă o moară cu 2 petrii și motor de păcură (nyersolaj) de 18 cai putere.

Prefer pe aceia cari sunt căsătoriți și scăpați de miliție.

A se adresa la administrația „*Foia Poporului*” în Sibiu.

Nr. 868/915.

Publicațiune.

Comuna Guraro, dă Duminecă, în 26 Septembrie 1915 la 2 ore p. m. în cancelaria comunală de aici dreptul de pășunat cu oile pe timpul de vară în munții Cindrel, Foittea, Niculești și Gaujoara, precum și moara comunală construită pe site prin licitație publică verbală pe timp de trei ani (1916—1918) în arândă.

— Oferte în scris încă se primesc. Vadiu 10%. — Condițiunile de licitație se pot vedea aici la primărie. Guraro, în 7 Septembrie 1915.

Primăria comunală.

Pentru mari proprietari și gospodari!

Cumpăr grâu, orz, ovăș și săcară ori cât de mult ar avea cineva.

Sigmund Felter.

Sibiu, Strada Cîsnădiei Nr. 1.

75.000 oroloage!

Din cauza războiului sunt silit a pune în vânzare 100.000 de oroloage din argint imitat cu mașinărie Anker-Remont, excelentă așezată în Rubine, pe lângă prețul de batjocură de: 1 buc. K. 3.50, 2 buc. K. 6.50, 6 buc. K. 17.50, 12 buc. 33.50. Așadară nimeni să nu întreprindă această ocaziune de a-și comanda acest orologiu

excelent și într'adevăr de jumătate cinstit. Comandă numai decât, pentru că în scurt timp vor fi toate vândute, 3 ani garanție în scris. Trimite pe lângă rambursă prin

Simon Lustig

Urenfabrikslager, Neu Sandez 30.

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cîsnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stofe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe indigene din care se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: **Sacko, Jaquete și haine de salon**, cu prefuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardieluri și „Raglan”, cari se află totdeauna în deposit bogat. **Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a Oa. domni preoți și teologi absolvenți.** — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articole de uniformă, după prescripție croitoră cea mai nouă.

Anunț.

Un domn cu serviciu bun, mai în etate sau în penzie, persoană onestă, se poate căsători cu Doamnă fără copii însă cu avere până la 20 mii coroane.

Informații se dau Sibiu, Rosenfeldgasse Nr. 13 etajul I. 2190

Calfe de faur și doi fochiști

află loc statornic cu plată bună la **CARL WEINDEL** Sibiu, Strada Șaguna 19 Tot aici se primesc roțari, și ucenici poleitori (Lackierer) sub condiții favorabile.

„FOAIA POPORULUI”pe **CÂMPUL DE LUPTĂ**

se poate trimite ori-unde și cu începere de ori-când, ceea ce aducem la cunoștință cetitorilor noștri, spre orientare, în urma mai multor întrebări ce primim mereu.

Preful abonamentului este: **2 cor.** pe timp de 5 luni de zile.

Pentru abonamente pe câmpul de luptă statorim prețul de 2 cor. pe timp de 5 luni, fiindcă știm, că suma de 2 cor. (în bani de hârtie, bancnote de câte 2 cor) se trimite mai ușor. Schimbarea adresei altundeva tot pe câmpul de luptă, sau mai târziu în vr'un oraș ori sat din lăuntrul Monarhiei austro-ungare, se face gratuit; e destul a scrie noua adresă pe o carte postală, unde să se spună însă și adresa de mai înainte.

Abonamente de acestea se pot face și din partea celor de acasă, cari doresc să trimită Foaiă la vr'un neam sau cunoscut de pe câmpul de luptă ori în altă parte a Austro-Ungariei.

ATELIERUL FOTOGRAFIC

din Piața mare Nr. 19

este complet renovat și inzestrat cu cele mai moderne aparate și mijloace tehnice.

Proprietarul cel nou, își va da silința să satisfacă pe deplin dorințele publicului.

Ca specialitate lucrez după fotografiile vechi și stricate, ca de pildă a celor căzuți în războiu, tablouri mărite și pictate, cari vor fi cu totul asemănătoare.

Observare: Văduvele și orfanii celor căzuți în războiu vor avea scăzământ la plată.

Rugând să-mi sprijiniți noua mea întreprindere, semnez cu stimă:

RUDOLF KUNTE, fotograf

Sibiu, Piața mare Nr. 19,

vis-à-vis de prăvălia lui Fuchs.

Cremă de dinți

KALODONT

70 filleri

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA”

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole, Lugos, Mediaș și Mureșoșorheiu

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 6,000.000.—
Fonduri de rezervă și penziuni	„ 2,350.000.—
Portofel de cambii	„ 17,700.000.—
Imprumuturi ipotecare	„ 12,400.000.—
Depuneri spre fructificare	„ 24,500.000.—
Borsuri fonciare în circulațiune	„ 10,000.000.—

Primește depuneri spre fructificare cu **5-5** $\frac{1}{2}$ %

după terminul de abdicere, plătiind însuși darea de interese

execută asemnări de bani la America și îngrijește încasări de cecuri și asignațiuni asupra oricărei pieși, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrata din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

Direcțiunea.

762

MOBILE lucrate solid și conștientos ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, AAAAA

str. Sării 37

Specialist în:

MOBILE DE TOT FELUL pentru fineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, institute, cafenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47 cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie

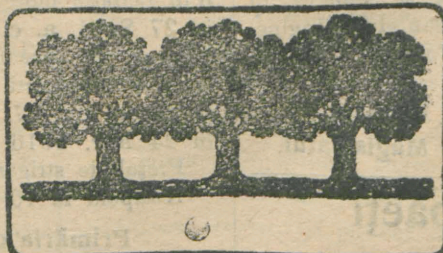
Se lucrează după planuri artistice

≡ Berea albă și neagră din ≡
Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți carlo cunoscați la orașe cât și la sate

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo că cămpăritorii se înmulțesc mereu

124